

KÖNYVTÁRI Híradó

XXVII. ÉVF.
1983. ÁPRILIS

- A TARTALOMBÓL
- A KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS ETIKÁJA
  - SZERZŐI-EST A ZENEI GYŰJTEMÉNYBEN
  - SZOT-BEUTALÓK

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

<p>Szerkesztő bizottság:</p> <p>Hegedűs Zsuzsanna, Lukács Jánosné, Mátrai Mátyás <i>főszerkesztő</i>, Mezey László Miklós <i>szerkesztő</i>, Mikó Zoltán, Pataki Ferenc, Rostás Jenőné Székely Ervinné, Vida Emilia</p> <p>Felölts kiadó: Kiss Jenő főigazgató</p>		<p>Megjelenik havonta</p> <p>Ára: 2,- Ft Előfizetési díj egy évre: 24,- Ft</p> <p>Készült a FSZEK sokszorosítójában Táskaszám: 83/336</p> <p>Eng. szám: III/UHB/30/1981 ISSN 0139-1917</p>
--	--	--

BUDAPEST III. KERÜLETÉNEK EREDETI DOKUMENTUMAIBÓL A Budapest-gyűjtemény kiállítása az Óbuda Galériában

Kedves Vendégeink!
Tisztelt Elvtársak!

Budapest főváros III. kerületi Tanácsa nevében tisztelettel köszöntöm Önöket, akik a III. kerületi Tanács VB., a Hazafias Népfőnt III. kerületi Bizottsága és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár meghívását elfogadva, Óbuda történetét, fejlődését, mai életét bemutató kiállítás megnyitó ünnepségén megjelentek.

Mindjárt az elején megköszönöm a Szabó Ervin Könyvtár főigazgatójának, Kiss Jenő elvtársnak azt a döntést, hogy az Óbudát bemutató dokumentumokat kihelyezve, azok a történet színhelyén kerülnek bemutatásra. Dicsérendő ez a kezdeményezés, mert helyünkbe hozza kerületünk fejlődésének dokumentumait, ily módon remény van arra, hogy a gyors ütemben fejlődő III. kerület mintegy 160 ezer lakója közül nagyon sokan tekintik meg ezt a kiállítást és jutnak olyan ismeretek birtokába, mely elősegítheti a közösségi emberré válás lassu és nehéz folyamatát, és a cselekvő lokálpatriotizmust.

Kedves Vendégeink! Az itt látható anyag csak egy része annak a nagytömegű dokumentumnak, amit a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest-gyűjteménye Óbudáról őriz. A

kiállítóterem méretei jelentették azt a korlátot, amihez a bemutatott anyag mennyiségét mérni kellett. A rendezők ezért nem törekedhettek történeti, tartalmi teljességre.

Ez a kiállítás olyan kerület múltját és jelenét illusztrálja, amely évezredes multra tekint vissza, az elmúlt századokban súlyos terheket viselt, történelmünk számos dicsőséges vagy éppen tragikus eseményét élte át. Területe ősidók óta lakott hely; földrajzi és természeti adottságai régóta kulcsfontosságú szerepet adtak Óbuda fejlődéséhez. Volt feje-

delmi szálláshely, a rómaiak megerősített virágzó városa, a népvándorlás harcainak színtere, átélte a törökkor pusztítását, a teljes elnéptelenedés tragédiáját, majd az újkezdés, a várossá fejlődés szívos munkáját, az élni akarást követő századokat. A három város, Pest, Buda, és Óbuda Budapestté egyesülése után a felgyorsult iramu fejlődés részese lett. Igazi, korábbi történetében soha nem tapasztalt rohamos fejlődésének feltételei az 1945-ös felszabadulással teremtődtek meg.

Ma a főváros egyik legnagyobb területű és lélekszámu kerülete, a főváros gazdasági, kulturális, társadalmi életének pótolhatatlan tényezője. Óbuda fejlesztése napjainkban is tart. A VI. ötéves terv időszakában 10 ezret meghaladó számu lakás építése szerepel elérendő céljaink között. Ezért is megtisztelő feladatunk és kötelességünk, hogy a helytörténeti dokumentumok feltárásával, megőrzésével és bemutatásával minél sokszínűbb képet adjunk a kerület életéről, hagyományairól, fejlődéséről, mindennapi életéről. Azért is nagyon fontos dolgunk ez, mert a mai, gyorsan

fejlődő Óbuda egészének arculata, jellege, szerepe alaposan megváltozott, lakossága nagymértékben kicserélődött, illetve átrétegződött.

Tisztelt Elvtársak! Hivogatónak szánjuk ezt a kiállítást, biztatásnak azok számára, akik szeretik városukat, s benne Óbudát, Budapest III. kerületét. Azt reméljük, hogy sokan keresik fel és megismerik évezredes multu lakóhelyük történetét. Kedves Vendégeink! Budapest III. kerületének párt, állami, tömegszervezeti vezetői, kerületünk lakói nevében megköszönöm a kiállítás anyagát kiválasztó Csomor Tibor, Indali György és Takács Tamásné munkáját, Gosztola Gábor és Aknay Tibor kiállításrendezését, Braun Tamás reprodukciós munkáit.

A kiállítást ezennel megnyitom.

Köszönöm figyelmüket. Kérem, tekintsek meg kiállításunkat.

Elmondta: KISS IMRE, a III. kerületi Tanács V.B. elnöke 1983. április 6-án.

PIKLER BLANKA CENTENÁRIUMA

Tisztelettel hajtjuk meg fejünket Pikler Blanka sirjánál, születésének 100. évfordulóján. Napjainkban ezrével dolgoznak nők a könyvtárosi pályán, illetve könyvkiadóknak, szerkesztőségekben, ezért különösnek látszik, hogy 1908-ban mekkora meglepetést keltett, amikor Szabó Ervin a Fővárosi Könyvtár tisztviselőjévé nevezte ki Pikler Blankát, aki ezáltal az első, státussal rendelkező magyar könyvtárosnő lett. Nagy műveltsége, széles körű nyelvismerete és szorgalma révén hamarosan a könyvtár egyik legérdemesebb munkatársa. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a könyvtár új arculatának kialakításában, az ekkor legmodernebb magyar könyvtár megszer-

vezésében. A katalogizálás felelősségteljes munkáját vezette. Közben bibliográfusként országos jelentőségű feladatot vállalt magára a Magyarország bibliográfiája című sorozatok szerkesztésével.

Pikler Blanka az első világháboru vége felé új oldaláról mutatkozott be. Szabó Ervin közvetlen munkatársaként nagy szolgálatokat tett a háboruellenes forradalmi szocialista mozgalomnak. Titokban röpcédulákat gépelt és sokszorosított a könyvtárban. Ezek eljuttattak a fronton harcoló katonákhoz és forradalmasították a hátszágot is. Később lelkesen kivette a részét az 1919-es Tanácsköztársaság forradalmi lendületű könyvtárépítő munkájából. Mindez súlyos bűnnek minősült az ellenforradalmárok szemében. 1919. augusztus 7-én a gyenge fizikumú könyvtárosnőt detektívek hurcolták el a gyűjtőfogházba. Üldöztetése esztendőközön át tartott. A könyvtárba természetesen nem térhetett vissza. Könyvkiadóknak dolgozott jórészt névtelenül, lexikonok szerkesztésében vett részt, magán- és egyesületi könyvtárak rendezésével tartotta fenn magát. Bibliográfusi tevékenységét is csak névtelenül folytathatta, neve mégis fogalomává vált a könyvtári és könyvkiadói körökben.

Pikler Blanka a felszabadulást már úgy érte meg, hogy megrokkant, hallását csaknem teljesen elveszítette. A főváros rehabilitálta egykor igaztalanul menesztett, üldözött alkalmazottját, de a könyvtárban már nem tudott állást vállalni. A Szikra, illetve a Kossuth Kiadóban csaknem haláláig értékesítette páratlan szaktudását. Az ő munkája többek között A tőke új magyar kiadásához mellékelt hatalmas irodalomjegyzék.

Betegsége erősen gátolta mozgalmi munkájában, mégis mindig megtalálta a módját, hogy nézetei hirdetésével, áldozatkészségével, tiszta emberségével nevelje a környezetét,

hogy hiveket szerezzen a pártnak, a szocializmus ügyének.

Pikler Blanka emlékét megőrzik és életművét tisztelik a magyar könyvtárosok, a Kossuth Kiadó munkatársai, és mindazok, akik a szocialista kultúra fejlesztéséért harcolnak.

✱

Elmondta: Mátrai Mátyás főigazgató-helyettes 1983. március 25-én a Farkasréti temetőben, ahol a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Kossuth Kiadó dolgozói megkoszorúzták Pikler Blanka siremlékét.

A HÁLÓZATON BELÜLI KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS ETIKÁJÁRÓL

Jó, hogy van évek óta. Jó, hogy a KC-ra támaszkodva egyre nagyobb arányu a művek átkölcsönzése. Kevésbé jó azonban, hogy a könyvek érkeztetése /szállítása/ még ma is akadozik, időbeni gyakorisága nem megnyugtató sem a kérő könyvtár, sem az olvasó számára - ezért változatlanul a "félautomata" megoldással operálunk. /Magyarán táskában visszük egymástól, egymásnak a könyveket/.

Van azonban egy olyan jelenség, amely egyértelműen rossznak, nem kívánatosnak minősíthető. Ez pedig, hogy a kérő könyvtárak, könyvtárosok egyre kevésbé tisztázzák milyen fontos a kérés, nem egyszerűbb-e átküldeni az olvasót a kért műért, egyáltalán nem célszerűbb-e "n e m"-et mondani? Ezen túl pedig: majdnem hogy anarchikus a kiadott művekkel kapcsolatos határidő és méginkább a visszajuttatás a művet birtokló könyvtárba.

Néhány példával illusztrálom a zavarokat. Nem tartom etikusnak, ha olyan műveket is kérnek amelyek megvannak a könyvtárnak csak sok az előjegyzés és így hamarabb elégitik ki saját olvasóik igényét, mert itt már szem elől tévesztik, hogy minden könyvtár saját olvasóközönségének szerzeményez. /Ide sorolom az egyre több lektürt, időszakos kurrenciát és a bestsellereket/. Az előzőnél is zavaróbb vagy fájóbb, ha a könyvtár "Fokozott védelem" alatt álló műveit kellő indok nélkül átkérik. /Ide elsősorban a kis példányban vásárolt, ritka és régebbi műveket sorolom, illetve azt az állományrészt, amelyet a gyűjtő könyvtár könyvtár eleve praesens jelleggel biztosít saját olvasóinak. Pl. Ranke: A pápák története, Barcsay: Mű-

vészeti antómia, Az iszlám és budhizmus stb./.

Végül a legbántóbb - s ez már bennünket is erkölcstelen alapállásra kényszerít /vagyis a letagadásra/ - mikor csak az őrző könyvtár tulajdonában van meg a kérdéses mű, s az átkérés indoka alig több pusztá érdeklődésnél, alig a "hallottam róla" szintjén mozog az olvasó tudatában. Hadd legyenek itt teljesen konkrét. Ilyen komolytalan átkéréssel tünt el állományunkból Szoltsenyicin: Iván Gyenyiszovics egy napja utolsó példánya vagy a csak nálunk található Wittgeinstein: Gondolkodáslélektani vizsgálatok vagy Faludy szerkesztésében az "Európai költők antológiája." És sorolhatnám Sagan: Jó reggelt bubánatától, Joyce: Kamarazenéjéig azokat a könyveket, amelyeket nem kaptunk vissza, mert az ottani olvasó "elveszítette."

A sorolt jelenségek miatt javasolom:

Bármennyire is egy hálózat vagyunk, ne feledjük, hogy minden könyvtár a maga olvasóinak vásárol és nem fővárosi érdeket vesz figyelembe szerzeményezésénél - tartuk ezt tehát tiszteletben.

Jónak tartanám, ha a kérő könyvtár a bibliográfiai adatok mellé odadiktálná, vagy írná azt is, hogy mi a kérés indoka, ki a kérő személy. Sőt fontosnak tartanám, ha a KC-n keresztül bonyolított kéréseket gyakorlott olvasószolgálatos revízió alá venné.

Méginkább üdvös lenne, ha a könyvtárközi utján átkért műveknek rövidebb határidőt adnánk és használat után azonnal visszajuttatnánk jogos tulajdonosának. Horribile dictu, azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a kért könyvet csak helybenhasználatra biztosítsuk, mert ellenkező esetben az áll /állhat/ elő,

ami nálunk már előfordult, t.i. Shaw: A politika ABC-jét csak helybenhasználatra biztosítjuk 20 év óta olvasóinknak, de még megvan. Mit tett hát egy dörzsölt olvasónk? Átkérte egy közeli könyvtárba és nevetve közölte velünk, hogy onnan hazaadták neki!

Végül üdvös lenne, ha teljesen megszűnne a bestsellerek átkérése még akkor is, ha a mű komolyabb kategóriájú, még akkor is, ha az olvasói kérés tartalmilag indokolt.

Azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a könyvtárközivel átkért könyv esetében a kölcsönzőkönyvtár pénzbeli garanciát kérjen az olvasótól, mert egyre több a "tudatos elvesztés."

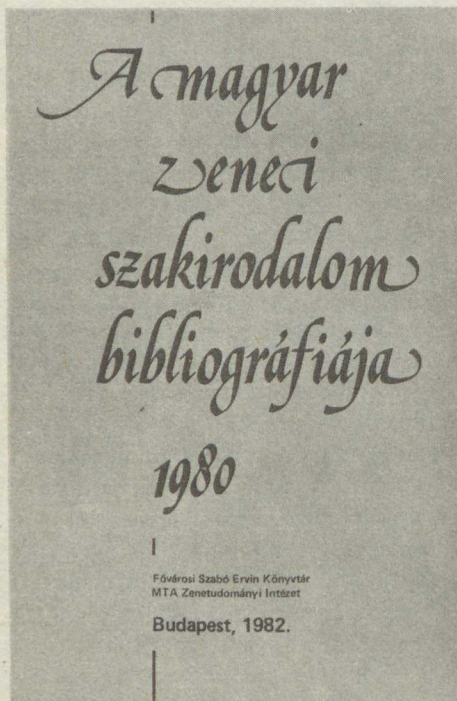
Megemlíteném, hogy megszerezni kellene a nem hagyományos dokumentumok könyvtárközi kölcsönzését, mivel a kérés egyre gyakoribb. Elsősorban a nyelvleckék iránt

van olyan jelentős érdeklődés /több vidéki megkeresést is regisztráltunk már/, amit a jelenlegi négy-öt egységünk egyáltalán nem tud kielégíteni. Amíg itt nincs megnyugtató megoldás, számolni kell azzal, hogy a birtoikos könyvtárak letagadják ilyen dokumentumaik létét és kölcsönözhetőségét is.

Lehet, hogy csak én tuzom el, de az említett kérdést nem módszertani, hanem elsősorban olvasószolgálati és etikai kérdésnek tartom. Olvasószolgálatinak annyiban, hogy a KC kéréseket ne akárki, hanem a gyakorlatot referencé könyvtárosok bírálják el, indítsák utjára. Etikainak annyiban, hogy tiszteljük egymás állományát, könyvszeretét, állományvédelmi törekvéseit és ne igyekezzünk jó könyvtárosok lenni - mások rovására.

maruszk

KIADVÁNYAINK

A közművelődés és a tudományos kutatás számára egyaránt fontos kiadvány látott napvilágot a közelmúltban: A magyar zenei szakirodalom bibliográfiája 1980., amely a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és az MTA Zenetudományi Intézetének közös vállalkozása.

A MAGYAR ZENEI SZAKIRODALOM BIBLIOGRÁFIÁJA 1980.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár - MTA Zenetudományi Intézet.

Szerkesztette: Zimáné Lengyel Vera. Bp. 1982.

A 2360 tételes bibliográfia felhasználási területe széles körű, régóta jelentkező és egyre sürgetőbb igények kielégítését szolgálhatja. Ha csak egyetlen területet említünk, a már meglevő és az évente újként belépő, országos viszonylatban nagyon nagy számu, a közművelődési könyvtárakban működő zenemű- és hangtárak körét; az e részlegekben folyó olvasó- /illetve hallgató-/ szolgálati tevékenységet, máris nyilvánvaló, hogy ezzel a kötettel nagyon fontos, nélkülözhetetlen dokumentum került a kezünkbe. E bibliográfia azonban az említettnél lényegesen jelentősebb igények kielégítését is lehetővé teszi.

A gyűjtés köre kiterjed a zenetudomány minden területére; a zenei életről szóló közleményekre; kritikákra, riportokra, megemlékezésekre; az operai és hangversenyélet kritikai visszhangjára, valamint a zenepedagógiai művekre. A bibliográfiai anyaggyűjtésben és szerkesztésben közreműködők közel száz időszakos kiadvány tanulmány-, cikk-, recenzió - és h iranyagát dolgozták fel, ezek között öt hazai napilapot és kilenc magyar nyelvű periodikát. A gyűjtésben az MTA Zenetudományi Intézet könyvtárának, a FSZEK Zenei Gyűjteményének dokumentumaira, illetve szakirodalmi anyagára, a Magyar Nemzeti

Bibliográfiára, továbbá a Külföldi Magyar Nyelvű Kiadványok és a Hungarika Irodalmi Szemle című bibliográfiákra támaszkodtak.

A bibliográfia szakrendje a "Magyar nyelvű zenei könyvek a közművelődési könyvtárakban" c. ajánlójegyzék koncepcióját követi, amely a RILM /Répertoire Internationale de Litterature Musicale/ szakrendjét alkalmazta.

A címleírások az általánosan elfogadott könyvtári-bibliográfiai gyakorlatot követik, de rövidített címleírással szerepelnek azok a könyvek, amelyek a tárgyévénél korábban jelentek meg, viszont a róluk irt recenzió 1980-as keltezésű. A kották és hanglemezek közül csak azok kerültek a bibliográfiába, amelyekről kritika jelent meg. A más-más szakcsoportba is besorolható tételek teljes címleírása csak egyszer szerepel, a többi helyen tételszámos utalás található.

A kötet a részletes tartalommutatón kívül megadja a feldolgozott kiadványok jegyzékét, a betűrendes névmutatóban a címleírásokban szereplő összes személy és együttes nevét és a rövidítések jegyzékét.

A kiadvány, mint a magyar zenei szakirodalom bibliográfiája, tárgykörének megfelelően tartalmazza egyrészt a Magyarországon megjelent műveket, másrészt a rendelkezésre álló források alapján a magyar, illetve külföldi szerzők idegen nyelvű /magyar tárgyú/ munkáit.

A magyar zenei szakirodalom bibliográfiájával egy nagyon fontos, kurrens tájékoztató kiadvány indult útjára.

A bibliográfiai anyaggyűjtésben és szerkesztésben közreműködött: Pesti Ernő, Pogány György és Szepesi Zsuzsanna.

Bertalan Béla

A GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

A Liszt Ferenc téren a középkori városokról hallhattak előadást a harmadikosok, a Színházbarát kör vendégül látta Kopetty Lia színművésznőt, a Pajtás című gyermekfolyóiratról beszélgettek Füleki János főszerkesztő-helyettessel, a magyarszakos tanári munkaközösségnek dr. Bécsy Tamás egyetemi tanár tartott előadást a drámaelemzésről, különös tekintettel Katona József Bánk bánjára, Makki Mónika Magyarország madárhangjairól adott elő, a rajztanári munkaközösség összejövetele keretében a románkori művészettel ismerkedtek e jelenlevők.

A Sallai Imre utcában: "Madárnaptár - virágóra" és "Ezerszínű Magyarország - Dunántul" címmel vetélkedőket rendeztek negyedik osztályosok számára.

Kelenföld, Szakasits Árpád ut: "Alulírottak szerencsések hivatalosan értesíteni a magyar nemzetet" - címen emlékeztek március 15-ére. Beszélgetés volt könyvtárunk névadójáról Szabó Ervinről. Váci Mihályra emlékeztek "Csodálatos a Föld, s az ember oly esendő" címmel. Rádiófelvétel színhelye volt a könyvtár március 30-án - "Kagylózene" - Alázat, megalázkodás - a műsort Kamarás István vezette.

Albertfalván a Kazinczy verseny iskolai döntőjét rendezték meg március 7-én. Az Ilka utcai gyermekkönyvtárban "Alföld" címen rendeztek vetélkedőt negyedikesek részvételé-

vel. Lehel utca: 102 gyerek találkozott Lengyel Dénessel, az ismert "mondaszakértővel" március 29-én. A Fő téren a Kazinczy versenyre került sor - ugyancsak március 29-én. A 24/1-es gyermekrésztlegben február 24-én hirdették ki a Képrejtvény pályázat eredményét. A 25-ös könyvtár ifju olvasói két vetélkedőn is részt vettek - "Tűz vagyok" (Petőfi és kora), illetve "Budapest" volt az események címe. A Berzsényi utcaiak március 9-én az Athenaeum nyomdába látogattak el. Pesterzsébeten, a Jókai utcában március 10-én tartották meg a 622. sz. Lázár Vilmos Úttörőcsapat Kazinczy versenyét. A 34/2-es gyermekkönyvtárban Borsányi László történész az indiánok életéről tartott előadást március 3-án. A Marczibányi téren Csokonai Vitéz Mihályra emlékeztek március 23-án.

Szerkesztői mentegetőzés: Az "Ez történt"-et is utólrta a folyóiratok és ujságok réme, a helyszüke. Ezért kellett - sajnos - nagyon szükmarkuan bännunk az események krónikájával. Reméljük, legközelebb részletesebb beszámolót adhatunk.

A FELNŐTT KÖNYVTÁRAKBAN

A kelenföldi főkönyvtárban március 2-án Szegedy-Maszák Mihály irodalomtörténész Németh László munkásságát ismertette, március 22-én Szörényi László tartott előadást a barokk irodalomról /Zrinyi Miklósról/, 23-án dr. Horváth Mária nyelvész folytatta érettségizők és felvételizők számára szervezett stilisztikai előadássorozatát, 30-án Szörényi László irodalomtörténész beszélt a romantika irodalmáról, ugyancsak március 30-án Weöres Sándor költészetével ismertette meg hallgatóságát Szegedy-Maszák Mihály.

Az óbudai 8-as könyvtár a Költészet Napján egy kis házimuzsikával is kedveskedett az érdeklődőknek. A műsor gazdái Fodor András és Czigány György voltak. Közreműködött: Jandó Jenő zongoraművész. A 11/2-es könyvtárban Ilyés Gyula költészetéről, európaiságáról és a határon túli magyar irodalmakról tartott előadást Havas Judit.

A Kertész utcai olvasóteremben a TIT kihelyezett előadássorozatának részeként Szegedy-Maszák Mihály adott elő "Milyen nézőpontból beszélhet el az író egy történetet?" címmel. Március 10-én - a HFO szervezésében szakszervezeti könyvtárosok számára rendeztek szakmai bemutatót ("A korszerű tájékoztató munka lehetőségei a közművelődési könyvtárban").

A ZENEMŰ - ÉS HANGTÁRAKBAN

Kelenföldön Károlyi Pál folytatta zene-irodalom óráit - ezuttal Verdi, Berlioz, Mozart, illetve Smetana munkásságáról esett szó. Március 21-én került sor a Hanglemezklub újabb összejövételére, melyen Szomolányi Gy. István a Parsifallal és más Wagner-

művekkel ismertette meg a résztvevőket.

Érdekes program színhelye volt a 22-es olvasóterem fonotékája: a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola április 4-i műsorának zenei szerkesztését végezték el.

A 35-ös fonotékájában "Meseország" címmel, hangzott el zenés-mesés összeállítás március 3-án. A hónap végén husvéti dalokat és verseket hallgattak a legifjabb olvasók.

A ZENEI GYŰJTEMÉNY HÍREI

1983. március 23-én a Kórusok Országos Tanácsa, a Budapesti Kórusok Tanácsa, a FSZEK zenei könyvtárával közös szervezésben vitadélutánt rendezett a Zenei Gyűjteményben. Vitatéma: Tokaji András "A kórusmozgalom története és időszerű kérdései" c. tanulmánya volt.

Április 6-án hangverseny volt a Zenei Gyűjteményben. A koncert előadói Paulik László (hegedű) és Nagy László (zongora). A műsorban többek között Bach, Mozart, Brahms, Hacsaturján műveit adták elő.

Az MKE Ifjúsági Könyvtárosok Szekciója fennállásának 10. évfordulóján ünnepi ülést és továbbképzést tartott. A kétnapos összejövétel egyik helyszíne a FSZEK Zenei Gyűjteménye volt április 9-én délelőtt. Program: Ugrin Gáborné előadása: A könyvtárban tartott szakórák szükségessége, tervezhetősége, az óra vezetése; Bartus Ilona tanár csoportos foglalkozása. A Zenei Gyűjteményt és ifjúsági szolgálatát Szalai Ágnes mutatta be.

Április 13-án MKE Zenei Szekciója tartotta országos összejövételét a Zenei Gyűjteményben. Varga Ildikó, a KMK munkatársa tartott előadást a "Zeneművek ISBD-n alapuló bibliográfiai leírása és a besorolási adatok" címmel. Az előadást élénk vita követte.

-yr-

GYERMEKKÖNYVHÉT -

A 12. SZ. KÖNYVTÁRBAN

A Szabó Ervin Könyvtár 12. sz. gyermekkönyvtárában az V. Országos Gyermekekönyvhét megnyitóján a körzet általános iskoláiból megjelent kisdíjakokat Arany Tamásné, a X. kerületi Tanács VB Művelődésügyi Osztály alsótagozatos pedagógiai felügyelője

köszöntötte. A korosztályhoz értő nyelven szólt a jó könyv megbecsüléséről és szeretetéről. Hangsúlyozta az olvasásra szoktatás, illetve a rendszeres olvasás egyéni tudást, műveltséget gyarapító fontosságát, és az önevelés társadalmi szükségszerűségét.

Az új gyermekkönyvheti kiadványok népszerűsítése után a "Könyvről könyvért" játék következett, melynek során olvasmányaikban való tájékozottságukról adtak számot a pártások. Regényekből, verses, mesés- és ismeretterjesztő könyvekből összeállított kérdések helyes válaszadójának 30 db. ajándék-könyvet osztottunk ki jutalmul.

A Gyermekkönyvhét vendégeinek kiválasztása egyrészt úgy történt, hogy az 1982. év tavaszán meghirdetett olvasótoborzási verseny eredményét jutalmaztuk azzal, hogy lehetővé tettük a legaktívabb iskolák személyes találkozását az általuk választott szerzővel, előadóművésszel; másrészt olyan alkotókat hívtunk, akik véleményünk szerint számot tartottak a gyerekek érdeklődésének felkeltésére.

Gyermekkönyvtárunk vonzáskörzetéhez 16 általános iskola tartozik. Szervezésünk során arra törekedtünk, hogy több iskola képviselje magát egy-egy rendezvényen, továbbá, hogy a két nagy korcsoport közül aktív magként az vezesse a beszélgetést, az adja meg a találkozó alaphangulatát, amely számára a művekkel való azonosulás, az értemi megközelítés és a szellemi beállítódás már adott.

Általános iskolai korosztály számára hat rendezvényünk volt. Alsótagozatosoknak a már említett "Könyvről könyvért" játék, és író-olvasó találkozó Horgas Bélával. Felsőtagozatosoknak rendhagyó irodalomórát és József Attila - irodalmi műsort adtunk. Az utóbbit Havas Judit előadóművész mutatta be a 34. sz. általános iskolában. Lázár Ervin és Ágh István író-olvasó találkozásán egyaránt részt vettek alsósok és felsősök. Az érdeklődők száma 400 körül lehetett, és ha ehhez még hozzáadjuk az óvodásoknak bemutatott zenés irodalmi műsor hallgatóságát, közel 500 gyereknek nyújtott a könyvtár új ismereteket és élményt.

Lázár Ervin mesebölcsességére odafigyelő gyerekeknek bizonyára emlékezetes marad az a délután, amelyen Sólyom Katalin - a Pécsi Nemzeti Színház művésznője - szuggesztív tolmácsolásában hallottak a négy mesehős emberi hatalmának titkáról; a barátságról, a sötétségen, gonosz erőn győzedelmeskedő jóságról, lényükből környezetükre áradó, megvilágosító szeretet varázserejéről /Virágkoldusok c. mese/.

Ágh István "Üres bölcsőnk járása" c. könyvének kapcsán kérdéseket küldtünk az iskoláknak. "Törd a fejed irodalmi turán" c. felhívásunkra két szakkör jelentkezett /Pataky 34. és Maglódi uti iskolákból/.

A feladatok között volt könyvtári játék /katalógus és kézikönyvhasználat/, valamint az "Ezerszínű Magyarország" c. sorozat műveinek rövid ismertetése. A sorozatból Ágh lírai szociográfiájának alaposabb tanulmányozása kellett ahhoz, hogy az irodalmi, történelmi, földrajzi, természetrajzi kérdésekre vonatkozó válaszaikat meg tudják adni.

A verseny értékelésére a költő jelenlétében került sor. Egyénileg 32 különféle könyv, csoportonként Ágh István mesekönyve /Struga manó/ talált gazdára. A találkozó hagyományos módon, interjú formájában zajlott, de meglepően változatos kérdésekre inspirált az alkotások műfaji, tematikai gazdagsága, a költészetet alázattal, az embert szeretettel megközelítő, megindítóan őszinte vallomás.

Czine Mihály a XX. századi magyar irodalomról szóló előadásában összefoglalta, rendszerezte azokat az irodalmi és történelmi ismereteket, amire az általános iskola diákjai a későbbiek során is építhetnek. Az új szellemiségű irodalom problémafeltárásával nyert szemlélet segítheti az ifjúságot az irodalmon belüli, és a dolgok közötti eligazodásban, a magyarság jelentésének és jelentőségének felismerésében. Az Ujhegy I. sz. iskola VIII. osztályosai mehökkentően friss tájékozottságuk mellett (tudtak Száraz György tanulmányáról a Valóság 1982/10. számában) kedves ajándékkal lepték meg az előadót: Sütő András: "Anyám könnyű álmot ígér" c. regényéhez készült illusztrációik albumával.

Horgas Béla költő alkotótársaként szólatatta meg a gyerekeket, és játékos stílusával csökkentette a költő és olvasója közötti misztikusnak tetsző távolságot.

Végezetül az ünnepi köszöntőben is elhangzott alapvető feladatunkra hívom fel a figyelmet: pedagógusoknak és könyvtárosoknak egymás munkájára építve kölcsönösen törekedniük kell a különféle hatásokra a gyerekek alakuló személyiségének jóirányú befolyásolása érdekében.

Csordás Erzsébet

A Zenei Gyűjteményben február 3-án az érdeklődők népes tábora rendkívüli zeneszerző - közönség találkozóra gyűlt össze. Rendkívülinek mondható a találkozó, mert a zeneszerző neve ugyan ismert - nemzetközi sikerei után széles körben méltatta a sajtó - de ez volt az első eset, hogy művei Magyarországon közönség előtt hangzottak el.

Rózsa Pál pályája nem a szokványos uton, a konzervatóriumon és a Zeneművészeti Főiskolán át ivelt. Tanult ugyan zenét - 8 évig hegedült - de komponálással csak autodidakta módon, vegyészmérnöki diplomájának megszerzése után kezdett el foglalkozni.

1978-ban megismerkedett Szokolay Sándorral, kisebb-nagyobb rendszerességgel ő tanította, majd 1981 óta Durkó Zsolt tanítványa. 1982-ben két nemzetközi zeneszerző-versenyre küldte el jelíges pályaműveit, s mindkét alkalommal első díjat nyert. Az elsőt a dániai Aarhus városának zenei központja felavatására írta. Az Aarhus-concerto 4 tételes szimfónia, melynek fináléjában Morten Boerup XVI. századi dán költő latin nyelvű versét is felhasználta. 1982. VIII. 29-én a művet az Aarhusi Városi Zenekar Ole Schmidt vezényletével bemutatta. A Venezuelában, Simon Bolívar születésének 200 éves évfordulójára kiírt pályázatra küldte el másik művét, a "Concerto da Requiem para Bolivar" c. oratóriumot. A mű latin nyelvű requiem szövegre és venezuelai költők spanyol nyelvű verseire íródott. A nemzetközi zsűri - melynek tagjai között olyan neves zeneszerzők foglaltak helyet, mint a lengyel Krzysztof Penderecki és az argentin Alberto Ginastera - közel kétszáz pályamű közül ítélte oda az első díjat. A mű bemutatója 1983. VII. 24-én lesz Maracaibóban, Venezuelában.

A könyvtárunkban rendezett találkozót Juhász Előd vezette. Lényegretörő kérdéseivel segített megismertetni a hallgatósággal Rózsa Pál pályáját, célkitűzéseit, alkotó módszereit, példaképeit. A közönség részéről elhangzott kérdések a szerző műveinek magyarországi bemutatóit, a művek nyomtatott formában való megjelenését sürgették.

Nagy várakozás előzte meg a művek bemutatását. A műsorban részletek hangzottak el az Aarhus-concerto bemutatóján készült rádiófelvételből, majd a XV. kerületi Állami Zeneiskola tanárai és tanulói tolmácsolásában szólaltak meg a következő művek: "Hat zongoradarab gyermekeknek", "Pezzo breve szóló tubára" és "Fanfár két trombitára".

Rózsa Pál közel tíz éve tagja könyvtárunknak. Öröm számunkra, hogy itt adhattunk helyet szerzői estjének, s hogy művei Magyarországon először könyvtárunk falai között csendülhettek fel.

Pintér Ferencné

A NYUGDÍJAS KLUB ELSŐ ÖSSZEJÖVETELE

Február 15-én tartottuk meg első összejövetelünket a nyugdíjas klubban, az MSZMP XI/3-as alapszervezetének helyiségében (XI., Karinty Frigyes ut 9.).

A fogadásra időben felkészültünk. Forgács Zsuzsanna az SZB részéről mindenről gondoskodott; köszönet érte a megjelentek nevében.

A találkozón mintegy ötvenen jöttünk össze régi kollégák, barátok meghitt beszélgetésre, élménybeszámolóra, örömek és bánatok megosztására, valamint azért, hogy kapcsolatunk volt munkahelyünkkel, a könyvtárral ne szakadjon meg.

Jó hangulatban telt ez a sikeres találkozás, amit az is bizonyít, hogy szórakozási "segédeszközökre", mint kártya, dominó, lemezjáték, sakk stb. jóformán semmi szükség nem volt. Ezek nélkül sem unatkozott senki, nagy volt az élénkség, a jókedv, zsi-bongott tőlünk az egész környék. Azonban ahhoz, hogy sok ember jól érezze magát, feltétlenül kell néhány lelkes aktív, aki igyekszik a jó hangulathoz megfelelő körülményeket teremteni. Ebben sem volt hiány. Önként

és spontán alakult ki mind a nyugdíjas, mind az aktív társak közül a segítő brigád. Kinek-kinek kedve és lehetősége alapján adódott feladata. Megérdemlik, hogy a nevük itt álljon: Bácskai Gyuláné, Müller Gézőné, Simon Lászlóné, Szabó Sándorné. Végül, de nem utolsósorban köszönet a párt alapszervezet lelkes

titkárnak, Bács István elvtársnak, aki mint házigazda rendelkezésünkre bocsátotta a kellemes helyiségeket és sok sikert kívánt az elkövetkező találkozókhoz.

Sok szeretettel várjuk a továbbiakban is minden nyugdíjas társunkat!

Papp Györgyné

HÍREK

PÁRTHÍREK

Március 24-én a pártvezetőség megtárgyalta a munkatervvel kapcsolatos feladatokat, majd Gujgiczér Imréné személyzeti kérdésekről adott tájékoztatást.

Április 5-én Balogh András az MSZMP KB külügyi osztályának a munkatársa pártnapon ismertette a nemzetközi helyzet legégetőbb kérdéseit.

Április 7-én Csoma Mihályné a XV. kerületi főkönyvtár vezetője beszámolt a kerületben levő könyvtárak munkájáról, ehhez kiegészítéseket fűzött Dragon Andrásné pártbizalmi.

OKTATÁSI HÍREK

A Könyvtári Híradó 1982 novemberi számában közzétük azt a pályázati felhívást, amelyet a Művelődési Minisztérium, az Országos Pedagógiai Intézet, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztálya és Pedagógus Továbbképzési Intézete, valamint Kazincbarcika város tanácsa hirdetett meg pedagógusok és közművelődési szakemberek számára. Munkatársaink közül többen pályáztak, s Mayerné Baán Magdolna, a soroksári 35. sz. könyvtár gyermekrészlegének vezetője "Óvoda és könyvtár" című tanulmányával III. díjat nyert. A díj átadására az Országos Pedagógiai Tanácskozás utolsó napján, április 8-án került sor. Gratulálunk!

KISZ HÍREK

Márciusban minden KISZ csoport megtartotta első, alakuló taggyűlését az instruktorok irányításával és megválasztotta a csoportbizalmiakat.

1. sz. csoport, létszám: 16 fő, csoportbizalmi: Pénzes Gyula (Központ), 2. sz. csoport: 5 fő, Szász Tibor (35. sz. könyvtár), 3. sz. csoport: 10 fő, Kalacsi Zsuzsa (3. sz. könyvtár), 4. sz. csoport: 7 fő, Balla Györgyné (7. sz. könyvtár), 5. sz. csoport: 11 fő, Paunoch Éva (2. sz. könyvtár), 6. sz. csoport: 15 fő, Kis Istvánné Vuncs Anikó (5. sz. könyvtár).

Az 1983. évi ALKOTÓ IFJÚSÁG pályázatra három pályamű érkezett be. Közülük díjat és 2000 Ft pénzjutalmat kapott: Góger Róbertné-Tánczos Zsuzsa: "Évfolyamonkénti foglalkozás-tervezet az általános iskolai környezetismeret tantárgyhoz /I-V. oszt./ a tanterv alapján" c. munkája /21-es könyvtár/. Dicséretben részesült: Kakasné Pethő Ágota-Fekete Károlyné: "Könyvtárunk olvasótermének munkájáról" /12-es könyvtár/; Szecsei Lászlóné - Balogh Edit: "Csoportos foglalkozások forgatókönyve az V. osztályos történelem tanításához" c. dolgozata /32-es könyvtár/.

1983. MÁJUS 25-ÉN DE. 10 ÓRAKOR KÖNYVHETI SZAKMAI BEMUTATÓ LESZ
A RÁKÓCZI ÚTI KÖNYVÁRUHÁZBAN!

SZAKSZERVEZETI HÍREK

A FSZEK SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA AZ 1983. ÉVI SZOT BEUTALÓK ELOSZTÁSÁRÓL

Beutalót kaptak:

Március 9-től	2 hét	Mátrafüred	házaspár	Sziman Jánosné nyugd.
Április 7-től	2 "	Lillafüred	"	Mikó Zoltán prop. oszt.
Április 13-től	2 "	Héviz	"	Varga Lászlóné Bibliobusz
Május 5-től	2 "	Balatonlelle	családos	Biró Ferenc 12. kv.
Junius 15-től	2 "	Gyula	"	Rostás Jenőné Bp.gyűjt.
Junius 21-től	2 "	Balatonalmádi	"	Gerbner Mihály Bibliogr. oszt.
Augusztus 4-től	2 "	Szilvásvárad	"	Turi Lászlóné Gazd. főoszt.
Augusztus 4-től	2 "	Debrecen	"	Kötél Gyuláné 3. kv.
Szeptember 16-tól	2 "	Siófok	házaspár	Skovrán Gyuláné nyugd.
Szeptember 21-től	2 "	Mátrafüred	családos	Urai Béla nyugd.
Szeptember 23-től	1 "	Balatonföldvár	házaspár	Pogány Ferencné könyvköt.
Szeptember 23-től	1 "	Szántód	"	O.Ecsedy Klára 11. kv.
Szeptember 28-től	2 "	Bük-fürdő	szóló	Boda Mária 8. kv.
Szeptember 30-tól	2 "	Siófok	házaspár	Rubicsek László prop. oszt.
Október 6-tól	2 "	Héviz	"	Harmat Ferencné nyugd.
November 24-től	2 "	Héviz	"	Kiss Ferencné 11. kv.
November 30-tól	2 "	Gyula	házaspár	Vidák Jenőné ÜFO
November 30-tól	2 "	Mátrafüred	"	Rubinstein Pál nyugd.
December 29-től	2 "	Héviz	"	Kosztá Tiborné nyugd.
December 29-től	2 "	Héviz	"	Kazinczy Zoltánné nyugd.

Gyermek-üdültetés:

Julius 21-től	2 hét	Parádfürdő /2 db jegy/	Lukács Vendelné könyvköt.
Augusztus 18-tól	10 nap	Bmáriafürdő /1 db jegy/	Sántha Tiborné Bp.-gyűjt.

Jelentkezni lehet még!!

Családos beutaló	/2 felnőtt, 3 gyermek részére/	Junius 9-től Zircra
* " "	/ 2 " 1 " " /	Október 13-tól Leányfalu
* " "	/ 2 " 1 " " /	December 8-tól "
" "	/ 2 " 1 " " /	December 22-től Debrecen
" "	/ 2 " 1 " " /	December 23-től Siófok

*gal jelzett beutalóknál amennyiben családos jelentkező nincs, házaspár is igénybe veheti!
November 29-től 23 napos iskola-szanatórium 7-10 éves leány részére Parádsasvárra.

Balatonfüredi - IBUSZ szoba

Junius 1-vel kezdődik az üdültetés, 2 hetes turnusokat indítunk, illetve az utolsó turnus /VIII. 24-31-ig/ 8 napos.

Beutalást kaptak:

1. turnus: VI. 1-14-ig
Slakta Béla és felesége(ÜFO)

2. turnus: VI. 15-28-ig
Siska Lajos és családja (ÜFO)
Enese Laura és családja (39. kv.)
Szabóné Farkas Anikó és családja (7. kv.)
Zsák Lajosné és családja (Könyvköt.)

3. turnus: VI. 29-VII. 12-ig
Gödér Pálné és családja (Bp.-gyűjt.)
Székely Ervinné és családja (HFO)
Varga Béláné és családja (10. kv.)
Vuncs Józsefné és családja (34. kv.)

4. turnus: VII. 13-26-ig
Ugrai Istvánné és családja (Prop. oszt.)
Braun Tamás és családja (Prop. oszt.)
Rákosi Lászlóné és családja (Nyomda)
Pesti Ernő és családja (Olvasószolgálat)

7. turnus: VIII. 24-31-ig /8 napos/
Gehér Józsefné és családja (6. kv.)
Pásztor Eta és családja (Ig. csop.)
Cziboly Józsefné és családja (Bibliobusz)
Bóta Gyuláné és családja (1. gy.kvt.)

5. turnus: VII. 27-VIII. 9-ig
Hajdu Józsefné és családja (ÜFO)
Farkas Jánosné és családja (36. kv.)
Karakó Józsefné és családja (HFO)

Jelentkezni lehet még az 1-es turnusba -
10 személy, 5-ös turnusba 2 személy.

6. turnus: VIII. 10-23-ig
Csoma Mihályné és családja (34. kv.)
Maruszki József és családja (48. kv.)
Láng Endre és családja (Könyvköt.)
Harsányi Judit és családja (Ig. csop.)

A SZOT beutalókat dr. Szabó Sándorné SZB gazdasági felelősnél kell befizetni, majd a szak-
szervezeti könyvvel és a beutalóval együtt Máthé Imréné üdülési felelős tölti ki, illetve érvé-
nyesíti a beutalókat.

A balatonfüredi befizetéshez csekket Máthé Imrénéknél lehet kérni, a befizetett csekk ellenében
adjuk ki a beutalót.

Kérjük, hogy a beutalókat 1 hónappal az üdülés megkezdése előtt vegyék át, ellenkező esetben
ugy tekintjük, hogy a beutalóról lemondtak és azt másnak adjuk.

SZEMÉLYI HÍREK

K i t ü n t e t é s

Nyugdíjba vonulása alkalmából Lendvai Istvánné csoportvezető, a 27. sz. könyvtár munka-
társa a KIVÁLÓ MUNKÁÉRT kitüntetést kapta meg.

A Forradalmi Ifjúsági Napok alkalmából MINISZTERI DICSÉRET-ben részesült Kollár
Ágnes, a 32. sz. könyvtár dolgozója.

Hazánk felszabadulásának 38. évfordulóján FSZEK KIVÁLÓ DOLGOZÓ kitüntetést kaptak:
Bánk Ferenc, aki 60 évvel ezelőtt lett intézményünk munkatársa, Braun Tamás, propaganda
osztály, Farkasné Pethó Klára, zenei gyűjtemény, Gödér Pálné, Budapest-gyűjtemény, Karakó
Józsefné HFO, Kovács Mihály, üzemfenntartási osztály, Lukács Tibor, kötetészet, dr. Szücs
Ferencné, 7-es könyvtár, Thury Józsefné, 3-as könyvtár.

FSZEK IFJÚ KIVÁLÓ DOLGOZÓ: Dobozi István, üzemfenntartási osztály, Hegedüs Zsu-
zsanna, olvasószolgálati osztály, Szilágyi Zsuzsanna, 35-ös könyvtár.

Társadalmi munkájukért jutalomban részesültek: Horváth Györgyné, 3-as könyvtár, Máthé
Imréné, titkárság, Szekér Márta, munkaügyi csoport.

V é g l e g e s i t é s   á p r i l i s   4 - e   a l k a l m á b ó l

Csonka Sándorné /30-as könyvtár/, Csomor Imréné /30-as könyvtár/, Mészáros Lajos
/olvasószolgálati osztály/, Mogor Györgyi /hálózati és felügyeleti osztály/, Skapér Ildikó /ol-
vasószolgálati osztály/, Szerőcsei Ákosné /olvasószolgálati osztály/, Szirányi Krisztina /44-es
könyvtár/ és Takács Tamásné /Budapest-gyűjtemény/.

M e g b i z á s

A nyugdíjba vonuló Sugár Jenőné helyett Pobori Ágnes kapott megbízást a 10. sz. könyv-
tár vezetésére.

Á t h e l y e z é s

Csóke Jánosné könyvtárost az 1-es gyermekkönyvtárból a 18-as könyvtárba, Jaskó György könyvtárost a HFO-ról a 3-as könyvtárba és Tóth Imréné könyvtárost a Budapest-gyűjteményből a 43-as könyvtárba helyezték át.

Ú j m u n k a t á r s a k

Berár Mária könyvtáros /38-as könyvtár/, Gál Katalin könyvtáros /szociológiai osztály/ és Szakács Zsoltné könyvtáros /30-as könyvtár/.

S z ü l e t é s

Cserneki Hedvignek /35-ös könyvtár/ Mária nevű kislánya és Gyertyános Mariettának /10-es könyvtár/ Gergely nevű kisfia született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

BETÖLTETLEN ÁLLÁSHELYEK

	munkakör	végzettség
IX. ker. 39. sz. könyvtár	könyvtáros	felső-v. középfoku
XI. ker. 3. sz. könyvtár	tájékoztató könyvtáros (biológiai)	felsőfoku
XII. ker. 38. sz. főkönyvtár	szakképzett könyvtárkezelő	10 hónapos tanf.
XIII. ker. 7. sz. főkönyvtár	gyermekkönyvtáros	felső- v. középfoku
XIX. ker. 25. sz. főkönyvtár	gyermekkönyvtáros	felső-v. középfoku

DR. BAÁN KÁLMÁN
/1906 - 1982/

Egy emberöltőt töltött közöttünk. Pályáját 1928-ban könyvtárunkban kezdte és élete végéig könyvtáros maradt. Helyállt becsülettel a kerületi könyvtárakban, ahol két esztendeig dolgozott, de példát nyújtott tudásával, szorgalmával a központ kölcsönző csoportjának vezetőjeként is. 1950-ben lelkiismeretes munkája elismerésképpen ő kapta meg elsőként a "Könyvtár legjobb dolgozója" vándorzászlót. 1959-től tíz éven át a Budapest-gyűjtemény főmunkatársaként részese volt a gyűjtemény bibliográfiai munkálatainak, a Budapest Története Bibliográfiája szerkesztésének. Egész tevékenysége folytatása volt annak a szellemi örökségnek, amit nagy könyvtáros elődeink hagytak ránk örökségül. Munkája elismeréseként 1969-ben, nyugdíjba vonulása alkalmából Miniszteri Dicsérő Oklevelet kapott.

Emléke előtt tisztelegve becsüljük még őszintében, amit tőle kaptunk, amit a munka, a becsület, a tisztesség, az emberség és helytállás dolgában folytatni kötelességünk.